BIBLIOTEKARZ PODLASKI
2017/4 (XXXVII)
ISSN 1640-7806
http://bibliotekarzpodlaski.ksiaznicapodlaska.pl/

Anna Janicka
Zakład Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych, Uniwersytet w Białymstoku

II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dwujęzyczni pisarze litewscy i polscy XIX i XX wieku. Perspektywa komparatystyczna. W kręgu inspiracji Mickiewicza i Baranauskasa", Wilno – Onikszty 12-13 października 2017 roku.

SPRAWOZDANIE

W 2015 roku zespół badaczy z Uniwersytetu w Białymstoku oraz Litewskiego Uniwersytetu Edukologicznego w Wilnie zainicjował projekt badawczy poświęcony literackim, kulturowym i językowym aspektom bi- i polilingwizmu w Europie Środkowo-Wschodniej. Rozpoczęto wspólne badania, których efekty przedstawiono na I Międzynarodowej Konferencji „Dwujęzyczni pisarze polscy i litewscy. Zagadnienia bilingwizmu w kulturze polskiej i litewskiej. Literatura – kultura – język", Wilno – Szetejnie 8-9 października 2015 roku[1]. Efektem tych spotkań wileńsko-szetejneńskich jest obszerny tom z cyklu *Zagadnienia bilingwizmu* (redagowanego przez Łukasza Zabielskiego) zatytułowany *Dwujęzyczni pisarze litewscy i polscy* (red. Andrzej Baranow i Jarosław Ławski, Białystok – Vilnius 2017, ss. 624).

Co ważniejsze, ukonstytuowała się Rada Naukowa Cyklu Badawczego „Bilingwizm w Europie Środkowo-Wschodniej: literatura, język, kultura. Studia", którą tworzą: Andrzej Baranow (Wilno), Swietłana Musijenko (Grodno), Jarosław Ławski (Białystok), Rościsław Radyszewski (Kijów), Joel Janicki (Taipei), Daniel Karczewski (Białystok), Rober Szymula (Białystok), Dorota Rembiszewska (Warszawa), Halina Turkiewicz (Wilno), Corinne Fournier Kiss (Berno).

[1] Zob. A. Janicka, *Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dwujęzyczni pisarze polscy i litewscy. Zagadnienia bilingwizmu w kulturze polskiej i litewskiej. Literatura – kultura – język", Wilno – Szetejnie 8-9 października 2015 r.*, „Bibliotekarz Podlaski" 1/2016, s. 301-306.

Obrady w Oniksztach. Od lewej: prof. Andrzej Baranow (LEU, Wilno), dr Helena Bilutenko (Uniwersytet im. J. Kupały, Grodno) i prof. Anna Janicka (Uniwersytet w Białymstoku)

To z jej inspiracji zorganizowano w 2017 roku już II konferencję międzynarodową poświęconą tym zagadnieniom – znów na Litwie: tym razem w Wilnie i Oniksztach, gdzie tworzyli klasycy literatury polskiej i litewskiej: Adam Mickiewicz i Antanas Baranauskas (Antoni Baranowski). Konferencja odbywała się w czasie dynamicznych i czasem niespokojnych zmian w systemie nauki w Polsce, ale i na Litwie, gdzie scalano uczelnie i katedry. II Konferencję współorganizowało więc nie Centrum Języka Polskiego, Kultury i Dydaktyki (Litewski Uniwersytet Edukacyjny, Wilno), lecz powstała między innymi na jego bazie nowa, duża Katedra Germanistyki, Romanistyki, Slawistyki i Dydaktyki z Wydziału Edukacji Humanistycznej LEU. Polskimi współorganizatorami były już tradycyjnie: Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód" z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku i Dział Naukowy Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego. Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. dr Gintantas Kundrotas (LEU), zaś Komitetowi Organizacyjnemu wspólnie prof. Jarosław Ławski (UwB) i prof. Andrzej Baranow (LEU). Sekretarzami sesji byli: dr hab. Anna Janicka (UwB) i dr Łukasz Zabielski (Książnica Podlaska).

W Konferencji wzięło udział 32 badaczy z Polski, Litwy, Białorusi i Niemiec. Pierwszy dzień obrad w gmachu głównym LEU (ul. Studentu 39) otworzyły przemówienia Rektora LEU, prof. Algirdasa Gaižutisa, Dziekana Wydziału Edukacji Humanistycznej prof. Gintautasa Kundrotasa, Dyr. Książnicy Podlaskiej, pani Jolanty Gadek oraz kierownika nowej wileńskiej katedry filologicznej, doc. dr Jowity Rusieckiej.

Specjalnym gościem inauguracji była JE Ambasador RP na Litwie Urszula Doroszewska. W swoim przemówieniu podkreśliła rangę spotkania polskich i litewskich badaczy w dobie nowych wyzwań geopolitycznych i kulturowych stojących przed Litwą i Polską.

Po części inauguracyjnej rozpoczęły się obrady, które poprowadzili: prof. Andrzej Baranow i prof. Jarosław Ławski, obaj podkreślający ciągłość projektu badań nad bilingwizmem. Nie sposób przywołać wszystkich wystąpień, którym, niestety bez obecności studentów, przysłuchiwali się badacze. Wymieńmy tylko wystąpienia plenarne części inauguracyjnej, którą rozpoczęła dr Małgorzata Burzka-Janik (UO, Opole) swym studium *„Uciec z duszą na listek..." Mickiewiczowskie miejsca schronienia*. Po niej głos zabrała dr hab. Bernadetta Puchalska-Dąbrowska, prof. UwB (Białystok), która mówiła o *Obrazie Wilna w „Dzienniku" bł. Ks. Michała Sopoćki*. Z kolei lituanista, dr Marcin Niemojewski (UW, Warszawa), poświęcił wystąpienie *Almanachowi „Gabija" – krakowskim korzeniom litewskiego modernizmu*. Tę część prac domknęło litewskie wystąpienie prof. Dainiusa Vaitekunasa *„Zniewolony umysł" Czesława Miłosza: narracja jako forma buntu*.

Muzeun w Oniksztach. Wystepuje prof. Leszek Libera (Uniwersytet Zielonogórski)

Od 14.30 do godzin wieczornych obradowano w sekcjach, którym przewodniczyli: doc. dr Halina Turkiewicz (LEU), dr Marcin Niemojewski (UW), dr hab. Elżbieta Flis-Czerniak (UMCS), dr hab. Violetta Wróblewska (UMK), doc. dr Irena Fedorowicz (Uniwersytet Wileński), dr Marcin Wakar (OBN w Olsztynie) i doc. dr Barbara Dwilewicz (LEU). Dzień zakończyła uroczysta kolacja, w czasie której uczestnicy Konferencji zapoznawali się także z pierwszymi egzemplarzami tomu *Dwujęzyczni pisarze litewscy i polscy*.

Drugi dzień spotkania miał charakter wyjazdowy. Uczestnicy sesji specjalnym autobusem udali się do Onikszt, gdzie zostali powitani w Muzeum Autonasa Baranauskasa przez jego Dyrektora, pana Antanasa Verbickasa. Trzeba podkreślić niestandardową serdeczność, z jaką pracownicy i dyrekcja oddalonej od stolicy placówki przyjęli badaczy z Polski, Niemiec i Białorusi. O godz. 11.00 rozpoczęła się plenarna część obrad, której przewodniczyły: dr hab. Anna Janicka (UwB) i dr Helena Nielepko (Uniwersytet Grodzieński). Wysłuchano pięciu wystąpień:

1. Dr Monika Pokorska-Iwaniuk (UAM, Poznań)
   – *Literackie fascynacje Maironisa*
2. Dr Michał Siedlecki (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego)
   – *Wokół recepcji twórczości Czesława Miłosza w Polsce i na Litwie: podobieństwa oraz różnice*
3. Prof. dr hab. Andrzej Baranow (LEU, Wilno)
   – *Dzieło Baranauskasa z perspektywy XXI wieku*
4. Prof. dr hab. Jarosław Ławski (UwB, Białystok)
   – *„Pan Tadeusz" z Onikszt, „Pan Tadeusz" z Jeżewa*
5. Prof. dr hab. Leszek Libera (UZ, Zielona Góra)
   – *O książce „Gottfried August Bürger – autor >Lenory<". Prezentacja.*

Wystąpienia wywołały żywy odzew dyskusyjny. Uczestnicy Konferencji zwiedzili sale Muzeum, zakupili wydania *Borku oniksztyńskiego* Baranauskasa/Baranowskiego, zjedli obiad w centrum Onikszt, zwiedzili miasteczko i olbrzymi neogotycki kościół.

Konferencja w zgodnym odczuciu jej uczestników przebiegała w znakomitej atmosferze, a litewsko-polskie kontakty uznać trzeba za owocne. W 2018 roku przewidziane jest wydanie materiałów Konferencji, a jej organizatorzy planują już kolejne podobne spotkania na Litwie i w Polsce.